

AT YARIŞI

Tuna... Sava... Volga ve... TUNCA

Saydıklarımızın tümü, devlet haralarında yetişmiş safkan Arap atları ve onlara bu isimleri, sahibi yani Talih Özgen vermiş. Özgen birkaç safkanla, buralardan gelip geçen biri değil. Çoğunu satın alıp, bazılarını da kendisinin yetiştirdiği; 25 Arap, 12 İngiliz atıyla 17 yıl sahada olan bir isim.

SPOR ARENA

Reşat KÖSTEM

İDDİAYA girerim, bu bölümde anlatacağım atlar ve onların öykülerine “Zaten ben bunların hepsini biliyordum” diyebilecek bir yarışsever çıkmaz. Ben de istatistikler dışındakilerin çoğunu yeni öğrendim ve sizlere aktarıyorum. Sıraladığım isimleri görünce, “Yazacak at bulamayınca, sıra nehirlerle gelmiş” diye espri yapmayın. Birileri çıkıp; “Onlar şampiyon atların adlarıydı” derse, sizin espri de güme gider.

Tunca; Gazi Koşusu kazanan Neriman, ya da ünlü Arap atlarımız Sezgin I, Satvet, Yavuzhan gibi hiç unutulmayacak isimlerden birisi, mutlaka her yarışseverin belleğinde yer etmiştir. Ekürisi Volga II için aynı şeyleri söyleyemem. İzleyenlerin bile, yarışlarından çok şampiyon yavrularıyla aklarlarda kalan bir isim. Kendi adıma konuşayım; Volga’yı izledim ve biliyorum ki iyi attı. Yıllar sonra yarış hayatına yeniden bakınca, onun hakkında bilmediklerimi öğrenince ‘iyiden çok daha fazla’ olduğunu gördüm.

Biz atçılar, söz Tuna ve Sava’dan açılınca, hemen “Öğlum getir şu Büyük Atlası...” demeyiz. Laf aramızda, öğrencilik yıllarımı-

zın o Büyük Atlas’ı, hâlâ var mı? Gerçi bu kadarı da sınıfı geçmek için yetmez. “Tuna ile Sava’yı bilmeyecek ne var? Onların adına her yıl koşu düzenleniyor” diyenlerdenseniz, yine olmadı. Söz ettiğimiz Tuna ve Sava ile adına koşu düzenlenen atlar arasında yaklaşık 40 yıl var. Biraz sabır...

Önce bu ırmak isimlerden başlayalım... Saydıklarımızın tümü, devlet haralarında yetişmiş safkan Arap atları ve onlara bu isimleri, sahibi yani Talih Özgen vermiş. İsimleri yan yana koyunca ilk aklıma gelen, Özgen’in Balkan kökenli bir aileden geldiği. Coğrafya bilgim kıtır ama Aral Gölü, Ural, Volga ve Aras nehirlerinin Balkanlarda olmadığını da biliyorum. O zaman en doğrusu Talih Özgen’e sormaktı, ben de öyle yaptım; “Bu atlarımın isim babası rahmetli Yüksel Sarıkaya’dır...” dedi. Yavuz Sarıkaya’nın ağabeyi, Levent Sarıkaya’nın amcası Yüksel Sarıkaya’yı tanır mısınız bilmem, sahada çok sevilen biriydi ve genç yaşta vefat etti. Atçılığının yanı sıra, şampiyonlukları olan iyi bir boksördü. Talih Özgen’le Yüksel Sarıkaya’nın dostlukları, daha eskilere, Ankara’daki Gençlik Parkı

yıllarına dayanıyor.

Levent Sarıkaya’nın bununla ilgili bir anısı var:

“Talih Özgen’in son dönemlerde aldığı atlar, öncekiler gibi değildi. Bir gün bana ‘Yüksel Amcan yüzünden atçılığı bırakıyorum’ dedi. Sebebini sorunca; ‘İsim koyduğum atlarımın hepsi iyi koştu, şampiyon oldular. Daha sonra isim sormağa gittiğimde, ‘Bendeki isimler tükendi, artık dükkana kapattım, başının çaresine bak’ dedi. Benim koyduğum isimlerle de atlar hiçbir şey koşturmuyor’ diyerek dert yanıyordu.”

At ismiyle koşar diye, boşuna dememişler...

ATÇILIĞA MERHABA

Öncelikle şunu söyleyelim; Talih Özgen birkaç safkanla, buralardan gelip geçen biri değil. Çoğunu satın alıp, bazılarını da kendisinin yetiştirdiği; 25 Arap, 12 İngiliz atıyla 17 yıl sahada olan bir isim. İlk adımlarını 80’lerin başlarında atıyor. Bu ilginin nasıl başladığını tahmin ediyoruz ama bir de kendisine sorduk:

“Mümin Çılgın benim eniştem, onun vasıtasıyla oldu.”

AT YARIŞI

● 1984 yılında Sava 9,5 milyon lira fiyatıyla Karacabey'in en pahalı, o sezonun da 4. pahalı tayıydı. 1989 yılı ortalarında yarış hayatı biten Sava'nın (Tulrab-29 Kemiyetülrak) yavruları arasında Atak ve Sertan'ı izleyenler mutlaka anımsarlar.

Demek ki yanılmamışız. İlk atları, **Sadun Atıg**'ın yetiştirdiği Nazlım ve Mustafa. Nazlım 1982 Mayıs, Mustafa da aynı yılın Ekim ayında ilk startlarını alıyorlar. 10 koşu kazanan Mustafa ve 4 koşu kazanan Nazlım'ın, ona 'keyif yaptırdıklarını' söyleyebiliriz. **Talih Özgen**; "Bunlar handikap atlarıydı ama iyi koşullar ve onlardan kazandıklarımla atçılığa devam ettim. Nazlım'ı daha sonra damızlık yapıp, beş yavru aldık" diyor.

Sahip olduğu İngiliz atları arasında, ona zarar ettirmeyen isimler başka isimler de var ama şampiyon olanı yok. Gönül I ve 3 yaşında koşturmayı başlatan Body Guard'ı bu söylediklerimize örnek gösterebiliriz. Gönül I; 1989 yılı I. İbnü Koşusu'nda Calandra'ya, Kraliçe II. Elizabeth Koşusu'nda Southern Dancer'a geçilerek ikinci, Gizmo'nun kazandığı Sakarya Koşusu'nda da üçüncü oldu. Bir yıl sonra, Seren I Koşusu'nu Cartekitt'e geçilerek ikinci, Kırak Koşusu'nu dördüncü tamamlamıştı.

Arap atlarında ise durum farklı.

Talih Özgen'in yarışseverler tarafından bilinirliği, Tuna ve Sava ile başladı, Volga II ve Tunca ile tavan yaptı. Gerçi bunlar buz dağının görünen yüzü... Öncesi de var, sonrası... İlk Arap atı, 1982 yılı Çifteler Harası angajmanlı satışlarından aldığı Nazende I isimli

dişi tay. Söylediklerimiz aklınızı karıştırmasın. Çifteler Harası ya da angajmanlı satışlarda dişi tay gibi, pek duyulmadık şeyler söylüyoruz.

Artık duymuyoruz ama bunlar yaşanmış... Çifteler Harası TİGEM'e bağlandıktan sonra, Anadolu Tarım İşletmesi Müdür-lüğü adını aldı. Yıllar boyu en iyi Arap atları oradan gelirdi. Hadi bunu bildiniz... Çifteler ve Karacabey haralarının, o yıllardaki angajmanlı satışlara dişi taylar getirdiklerini de anımsar mısınız? Yanıtınız evetse buralarda eskisiniz demektir. Daha sonra bu uygulamadan vazgeçildi.

İşte o dişi taylardan birini **Talih Özgen**, 2 milyon 150 bin liraya satın alıyor. Nazende I'n (Hilalülzaman 54/75-27 Seyyare) yarış yaşamı uzun sürdü ve 4 yaşının sonlarında sahip değişti. İzleyenler bilir, Cemal Türkmenoğlu'nun Elhan I adında iyi bir atı vardı. Nazende I'n anne kardeşi, 27 Seyyare'nin Doruhan'dan olan yavrusuydu.

1983 yılına gelince... **Talih Özgen**,

Karacabey Harası satışlarının en pahalı 2. tayına 4 milyon 200 bin lira ödeyerek sahip oluyor. Kartacalı (Tulrab-68 Mebruke) adını verdiği bu tay, yarış yaşamına 4 yaşında C grubundan başlayıp, Talih Özgen'de 3 yarış koştu. Bu tayı aldıktan sonra, enişesi **Mümin Çılgin**;

"Yavuz Sarıkaya Uğurtay'ı satıyordu, onu alırdık" diyor. Evet... Uğurtay'ın satılık olduğunu ve bu fiyata, hatta biraz daha ucuza alınabileceğini sahibi Yavuz Sarıkaya söylemişti.

45 YILDA BİR GELEN ATLAR; TUNA VE SAVA

1984 yılından itibaren nehirler serisi, yani **Yüksel Sarıkaya**'nın verdiği isimler başlıyor. Bizlerin anımsadığı Tuna ve Sava, **Talih Özgen**'in Karacabey Harası angajmanlı satışlarından aldığı taylar.

82 doğumlu olduklarına göre, yaklaşık 40 yıl öncesinden söz ediyoruz.

Onlar daha dünyaya gelmeden Tuna ve Sava adına koşullar düzenleniyordu.

Bu kadar ileri görüşlülük elbette ki olmaz. Adlarına koşu düzenlenen Tuna ve Sava 1937 doğumlu, 'bizimkilerden' 45 yıl önce koştular. Yarış yaşamlarının uzun sürdüğünü o yılların gazetelerinden ve arada bir yayımlanan netice kitaplarından biliyoruz. Onları yarış pistlerinde izleyen sanırım pek kalmamıştır.

80 yıl öncesinin Tuna ve Sava'sı Karacabey Harası'nda yetişmiş, safkan Arap atçılığımızın unutulmaz aygırlarından Baba Kuruş'un yavruları. Tuna'nın annesi Sübeyhi 3 ile Sava'nın annesi Fındık 2'nin babaları Küheyletül Memduh da yetiştiriciliğimizde, kısırak babası olarak ünlü bir isim. Hani bir zaman makinesi olsa da, o günkü tayları bu günkü satışlara getirebilsek.

Tuna ve Sava, Tümgeneral **İsmail Hakkı Tekçe**'nin atlarıydı. Tekçe Paşa, Harp Okulu mezunu, **Mustafa Kemal Atatürk**'ün refakat subaylığını yapmış, Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı'nın kurucularından ve buranın alay komutanlığını da yapan değerli bir asker. Sert mizaçlı, devlete ve

TUNCA İLE ÖZDEŞLEŞEN İSİM, JOKEYİ KAZIM YILDIZ'DI. 20 YARIŞIN İS'UNDA O BİNDİ. YILDIZ, ŞÖYLE ANLATIYOR TUNCA'YI: "TEMPO ATIYDI VE MESAFE TUTUYORDU. ONUN İÇİN KOŞUYA CİDDİ TEMPO VERİYORDUK. AYAK UYDURMAYA ÇALIŞANLAR DAĞILIRDI. PİSTE ÇIKTIĞI ZAMAN, DURUP BEKLERDİ. SONRA BİR ANDA TOPUKLAR VE KOŞMAYA BAŞLARDI."

AT YARIŞI

● FTuna VI "Keşke biraz daha koşabilseydi" dediğimiz yarış yaşamı sonrası, haraya gitti ve Zenginoğlu gibi bir yavru verdi.

Atatürk'e olan bağlılığı ile tanınıyor.

Paşa'nın atlarıyla, **Özdemir Atman**'ın babası **Ahmet Atman** ilgileniyor. İkisi de İstiklal Savaşı'na katılmış silah arkadaşları. **Ahmet Atman** sadece **Tekçe Paşa**'nın değil, **Mehmet Ali Yalım, Rifat Baysal** ve bir dönem ortak at kostukları **Fikret Yüzatlı** gibi asker kökenli diğer arkadaşlarının atlarıyla da ilgileniyordu.

1937 doğumlu Sava; Rüçhan, Kuruş VIII, Hücum, Sabika 9 gibi yavrularıyla Arap atı yetistirciliğimizin kuruluş yıllarındaki önemli isimlerden biri. 1982 doğumlu Sava'nın büyük babası Tulyar ve onun da babası, 'ilk' Sava'nın yavrusu Rüçhan. Tulyar'ın annesi Zahide 10 da Sava'nın yavrusu. Bu ilginç rastlantıya, iki Sava'nın 45 yıl sonraki buluşması diyebilir miyiz?

YIL 1985... EN BÜYÜK KİM?

Talih Özgen Tuna VI ile Sava'yı 1984 yılı Karacabey satışlarından aldı. Sava 9,5 milyon lira fiyatıyla Karacabey'in en pahalı, o sezonun da 4. pahalı tayıydı. Tuna VI, 4 milyon lira. Tabii ki atlar fiyatlarıyla orantılı koşturmuyorlar ama bu kez 'en büyük kim?' Ben karışmayacağım, kararı siz verin.

1985 yılı G3 Kazım Karabekir ve G3 Aziziye koşularını Tuna VI kazanırken ekürisi Sava bu koşulardan ikinci ve üçüncü ayrıldı. Alaz da G2 Satvet ve G3 Sezgin koşularını kazanırken, ekürileri geçti.

"Alaz bunları iki kere geçmiş. En büyük kim diye daha ne soruyorsun?" diye bilirsiniz ama acele etmeyin. Tuna VI da Alaz'ı, G3 Aziziye ve G1 Çanakkale Zaferi koşularında geçti. Durum sanki netleşiyor derken, G1 Hatay Koşusu; bu kez Sava birinci, Alaz ikinci. Tuna VI'nın yarış hayatı, tandon sakatlığı nedeniyle Sezgin Koşusu'nda bitti. Hatay ve Haralar'ı koşmadı. Başta ki soruya gelince. Ben bu tayları izledim, istatistikleri de karşımda. Kararımı verirken zorlandım diyemem.

1989 yılı ortalarında yarış hayatı biten Sava'nın (Tulrab-29 Kemiyetülirak) yavruları arasında Atak ve Sertan'ı izleyenler mutlaka anımsarlar. Tuna VI'ya gelince...

Talih Özgen'in unutamadığı bir isim:

"İki yıl önce aldığımız **Nazende**, 27 **Seyyare**'nin yavrusuydu. Tuna'nın annesi de 26 **Seyyare**. Bodrum'un annesi 16 **Seyyare**'nin yavrusu. Bu seçimlerde Mümin'in çok

büyük katkıları oldu, beni yönlendirdi. Tuna'nın yarış hayatı kısa sürdü ve içimizde bir ukde (düğüm, yumru) kaldı. O arada..."

Tuna VI "Keşke biraz daha koşabilseydi" dediğimiz yarış yaşamı sonrası, haraya gitti ve Zenginoğlu gibi bir yavru verdi.

VE TUNCA...

Eküri 1985 yılını iki tayı ile zirvede kapattı ama bu işin kuralı, durmamak. Durursan, düşersin... Zaten Tuna VI'yı erken yitirdikleri için elde bir tek Sava kalmıştı. **Talih Özgen**, yine **Mümin Çılgın**'ın yönlendirmeleriyle, 1985 yılında Tunca ve Volga II'yı aldı. Böylece hem eküriyi güçlendirecek, hem de zirvedeki yerlerini pekiştireceklerdi.

Önce Tunca'dan başlayalım...

Talih Özgen'in anlattıkları nerede kalmıştı? "Tuna'nın yarış hayatı kısa sürdü ve içimizde bir ukde kaldı. O arada..." dediği yerde kalmıştık. Devamı şöyle:

"O arada biz Tuna'nın baba kardeşi, (Gazel 13 yavrusu) Tunca'yı aldık. Aslında onun alınışının çok ilginç bir tarafı var. Biz Tunca'yı almaya karar verdik ve Mümin'le beraber tayı görmeye gittik. Bizden önce

AT YARIŞI

gelen, Bakırköylü bir grup atçıyla da orada karşılaştık. Onlar taylara bakmış, dönüyorlardı. Seyislere Cahide 53'ün tayına bakacağımızı söyleyince, önceki grup için tayı biraz evvel çıkardıklarını ama istersek çıkarabileceklerini söylediler. Mümin 'Çıkarmanıza gerek yok, içeride görelim' dedi. Ahırın kapısını açtılar. Tayın arkası bize dönmüştü ve sağrısı kapının girişini kapatmıştı. Mümin tayı görünce, 'Tuna oysa kim bilir bu ne olur' dedi. Tuna 360 kiloydu, bu tay 455 kilo..."

Belli ki gösterişli bir tay ve satışta sıkı kışıma yaşanacak. Peki, orada karşılaştıkları Bakırköylüler grubu bu tayla niye ilgileniyordu? Sorunun yanıtını grubun 'değişmez' üyelerinden Ömer Halim Aydın veriyor:

"Tayın annesi 53 Cahide, bizim koşturduğumuz Özey'in tam kardeşiydi. Onun için almak istedik. Bilgisine güvendiğimiz kişilerle birlikte taya bakmağa gittik. Dışarı çıkarp dolaştırırlarken, dizini beğenmedik ve almaktan vazgeçtik."

'NEDEN BU ATI ALDIN?'

Demek ki Mümin Hoca da "Tay çıkarın, dolaşırken bir de biz görelim" dese, kim bilir bu hikaye nereye evrilecekti. Talih Özgen; "Olanlar bizim için avantaja dönüşmüş ama atı çıkarmadığımız için bunun farkında değildik" diyor.

Doğru... Tayın dolaşırken görmediler, görenler ve tayı 'görenlerden' duyanlar da alıcı olmaktan vaz geçince, tay 10 milyon 100 bin liraya gitti. Karacabey'in o yıl sattığı taylar arasında fiyatıyla 6. sırada kaldı.

Satıştan sonra da Talih Özgen ile tayı almaktan vazgeçen Bakırköylüler arasında ilginç diyaloglar yaşanmış. Talih Özgen; "Biz tayı aldıktan birkaç hafta sonra, onu almamalarını öneren abimizle karşılaştık. Bana da, 'İnsan abisine sormadan o atı alır mı? Diz kapağı iyi değil, ondan yarış atı olmaz' dedi."

Ömer Halim Aydın da Talih Özgen'e; "Neden böyle bir atı aldın?" diye sorunca bakın ne yanıt almış?

"Biz bu tayı beğenmiştik. Benim sonraki ısrarım da, uğurlu sayımı taşımasından oldu!"

Bazılarımızın uğurlu sayıları vardır. Şans oyunlarına düşkün olanlar bu sayılarla daha çok uğraşırlar. Biz de Talih Öz-

gen'e, atın uğurlu sayısı nasıl oluyor diye sorduk:

"Kimden öğrendiyeniz, ilginç bir ayrıntıyı yakalamışsınız. Doğrudur. Bazı tayları alırken haranın onların sırtlarına vurduğu kaşe numaralarına, annelerinin numaralarına bakar, bazı hesaplar yaparak onlardan

sonuçlar çıkarırdım..."

Neyse... Birkaç ay sonra Talih Özgen ile tayın dizindeki kusuru gören kişi ahır komşusu olurlar:

- Abi, sen bu tayın sol dizinin bozuk olduğunu söyledin ama biz bulamadık. Rica etsem, bana bu sakatlığı gösterir misin?

- Aç ahırın kapısını..

Satış öncesindeki sakatlığı gören kişi, atın her yanını muayene edip, bu kez kusur göremeyince;

- Siz bu atın dizine ne sürdünüz?

- Hiçbir tedavi yapmadık.

Tunca çok özel bir at olduğu için anlatıyorum. Kim bilir buna benzer daha neler yaşanmıştır. Yanılgılar karar veren kişinin bilgi eksikliğinden değil, o yıllarda günümüzdeki gibi medikal görüntüleme, ileri tetkik olanaklarının bulunmamasından kaynaklanıyordu. Bizim at hastanelerimize ilk röntgen cihazları 1994'te alındığına göre, 10 yıl öncesini konuşuyoruz.

Hiç unutmuyorum, Sadık Eliyeşil bir söyleşide; "Cartegena'yı yarış hayatı bitip haraya aldığımız yıllarda, Türkiye'ye gelen Ağa Han'ın veterinerine gösterdik. Gelişimini tamamlamadan erken koşturduğumuz için atın eklemlerini bozduğumuzu söyledi. Şimdiki teknoloji olmadığından, iyi bir atı ziyan etmiştik" demişti.

Cartegena 2 ve 3 yaşlı dönemlerinde 8 yarış koşup, tümünü kazandı, Gazi Koşusu son yarışı olmuştu. İzleyenler bilir, ne attı ama...

Tunca'nın 3 yaşlı olarak yarış yaşamaına 1986 yılı Kasım ayında başlayıp, sezonu iki koşu ile kapatması dizinden değil, moletindeki sorundan kaynaklanıyordu. İlk startını 12 Kasım günü İstanbul çim pistinde aldı. Elbette ki Talih Özgen o günü unutmuyor:

AT YARIŞI

KİME NİYET, KİME KISMET
"Atı hazırlamak için çok uğraştık. Kazım'a (Yıldız) fazla sıkıştırmamasını söyledik. O tarihlerde Mümin Abi ile bir tatsızlığımız oldu, atları bıraktı. Haklıydı aslında. Böylece atlara Kazım binmeye başladı. Tunca A grubuna çıkıp, İstanbul'a geldikten sonra Mümin Abi'ye binmesi için ısrar ettim ama 'Ben Kazım'ın altından at almam' diye reddederek, 'Kime niyet, kime kismet' dedi. Mümin ve Kazım çok iyi dostlardı."

Gerçekten de atçılık böyle bir şey; Mümin'e niyet, Kazım'a kismet... Tunca ile adeta özdeşleşen isim, jockeyi Kazım Yıldız'dı. 20 yarışın 19'unda o bindi. Bir kez, kötü hava şartları nedeniyle uçaklar kalkmayınca, Kazım Yıldız İzmir'e gidemedi ve ata Akın Özdeniz bindi. Elbette ki Kazım Yıldız için de unutulmaz saflardan biri:

"Yarış koştukça göze batmaya başlamıştı. Tempo atıydı ve mesafe tutuyordu. Onun için koşuya ciddi tempo veriyorduk. Ayak uydurmaya çalışanlar dağılırdı."

Kazım Yıldız'a Tunca'nın belirgin özelliğini sordum:

"Piste çıktığı zaman, durup etrafına bakar ve beklerdi. Hareketlenmesi için ısrar ederseniz, bir anda topuklar ve koşmaya başlardı. Devamlı çalıştırıcısı Orhan Kandur da bu huyunu bilir ona göre davranırdı."

Bindiği yarış öncesi Akın Özdeniz'e, Orhan Kandur İzmir'de olmadığı için kenterini yaptıran İsmet Tufan'ı bu huyu nedeniyle zor anlar yaşatmış.

Tunca'nın ilk yarışı 1000 metre maidan, 9 tay koşuyor. Start verildi ve 8 tay çıktı, Tunca ortalıkta yok... 7-8 boy sonra yarışa başladı. Onca emek ve umudun dibe vurduğu anlar. 400 metre sonra Tunca grubu yakaladı ama o arada harcadığı ve grubun içinde tutunmak için en az 500 metre daha harcayacağı güç. Tüm bunların sonrasında da sprint yaparak koşuyu kazanacak; daha neler... Son 100'de sprinte başlayan Tunca; "Siz beni iyi tanı-

mamışsınız" dercesine, 4 boy önde kazandı. Talih

Özgen sonrasında şöyle özetliyor:

"O anda da sahada bir uğultu koptu. DAHA NE UĞULTULAR KOPARACAK!"

Bu da bir şey mi? Tunca bakın daha ne uğultular koparacak...

Oradan İzmir'in yolunu tutup, 1400 metrelik şartlı koşuyla sezonu kapattı. Bu kez çıktığı gibi liderliği alıp, yine kolay kazanmıştı. Rakipleri arasında da Atay, Tacı, Mih, Müge V gibi iyi isimler vardı. O yıllarda Arap atları A, B ve C olarak 3 grupta koşuyorlardı. Taylar da kazançlarına göre, 4 yaşından itibaren bu gruplarda koşmaya başlıyorlar ve yeterli kazançta ulaşınca A grubuna kadar yükseliyorlardı. Tunca 2 yarış kazandığı için, ertesi yıl C grubundan başladı. 1987 yılının 4 Ocak, 29 Mart arası C grubunda 4, B grubunda 4 olmak üzere 8 açık koşu kazanarak 10'da 10 yaptı ve İzmir'de A grubuna çıktı.

Böyle bir atın, handicap ya da şartlı koşularla kaybedecek zamanı yoktu. Beş hafta kadar dinlenip, A grubuna 1600 metrelik G1 TBMM Koşusu ile başladı ve 1:43.79 yaparak koşuyu rekor dereceyle kazandı. Son yarışı G1 Cumhuriyet Koşusu'nda da rekorunu 1:43.63'e geliştirerek bizlere veda ediyordu.

Turbo 2009 yılı G2 Mohaç Koşusu'nda 1:43.61 yapana kadar, rekor Tunca'daydı.

Mesafesi birkaç kez değiştirilen G2 Mohaç Koşusu, 1987 yılında 1800 metre olarak koşuldu ve 1:59.16 ile Tunca kazandı. TJK'nın sitesindeki istatistikler bölümünde, 90 öncesi olmadığı için, bu mesafenin rekoru 2:01.01 gözüküyor. Büyük olasılıkla Tunca'nın 1800 metredeki bu 'deli' derecesi henüz yapılamamıştır. Bir başka örnek: Tekelioğlu 2100 metre rekorunu, 2004 yılı G3 Anadolu Tarım İşletmeleri Koşusu'nda 2:20.17 ile kırmış. O yıllarda Çifteler Koşusu adıyla koşulan aynı yarışı, Tunca 2:20.19 ile kazanmış.

Derecelerin koşunun şartlarına göre

oluşturduğu ve atların saate karşı koşmadıklarını biliyoruz. Yine de bu örnekler, bir safların her mesafede rekor derecelere yapabilmeleri bir anlam, hatta iki anlam taşır. Birincisi; safların nitelikli olduğunu için kolay geçilmeyeceğini, ikincisi 'sıkı' rakiplerle koştuğunu. Tunca'nın 6 aylık süreçte kazandığı koşularla şampiyon ilan edildiğini düşünenler, kimlerle koştuğuna bakmadan dudak bükenler olursa diye söylüyorum. Şunlarla koştu: Erbatur, Demirkir, Gürbatur, Albatur, Atlıer, Aknasip, Aloo, Timurbey, Kanatlı III ve daha niceleri. Zaten bu rakiplerle koştuğu için, o derecelere ortaya çıktı...

Dikkat ettiyseniz, Tunca'nın 4 yaşından itibaren koşup kazandığı, 18 koşunun tümü açık yarış. İşin kolayına kaçmadan, en iyiler kimlerse onlarla koştu. Bizlerle, yani yarışseverlerle de arası çok iyiydi. 11 yarış 105 kuruş ganyanla koştu. Diğer yarışlarında, 'daha doğrusu' Tunca'nın olduğu yerde, Tunca favoriydi.

1987 yılı sonunda, sakatlık nedeniyle yarış hayatı bitti. Talih Özgen:

"Tendon sakatlığı... Tedavi için çok uğraştık, yurt dışından gelen veterinerlerle görüştük, çare olmadı. Bir yıl dinlendirdikten sonra piste çıkardık. İlk kenterinde ayağı kavis yapınca, haraya göndermeye karar verdik." Böyle bir ağır adayı devlet harası almak istemez mi? Talih Özgen:

"Devletten teklif gelmedi. Biz de atçı büyüklerimiz ve At Sahipleri Derneği'nin teklifi ile Tunca'yı sendika aygırı yaptık."

Devlet haralarının alıcı olmaması ilginç. Tunca, ilk sendika aygırımız oldu ve 1990 yılında aşımara başladı. Joker, Uyalcan ve Bozdağ gibi iyi yavru verildi ama 'doğal olarak' daha farklı performans bekleniyordu. Yavrularıyla olmasa da, İngiliz atı yetiştiriciliği yapan büyük ekülerin, sendikal hisselerle, Arap atı yetiştiriciliğine de yönelmelerini sağladı.

AT YARIŞI

BAYRAĞI VOLGA II ALDI

Çifteler Harası satışlarından 17 milyon liraya alınan Volga II, sezonun en pahalı 2. tayıydı. Fiyatının neden 17 milyon lira olduğunu da, Talih Özgen'e sormak gerek:

"Tay 13 milyon liraya bendeydi. Süleyman Sırrı (Turhan) Abi de padoğun karşı tarafında. Ayağa kalktı, bir şeyler söylüyor. Benim sol kulağım iyi duymuyor. Onun arttırdığını zannettim ve 17 milyon dedim. Meğerse Süleyman Abi, ben 13 dedikten sonra ayağa kalkıp, 'Ver, ver' diyormuş. Artırmayı yapan da 'Sattım, 17 milyon liraya Talih Özgen'de' dedi. Kendi fiyatımı arttırdığım için önceleri bana çok takıldılar. At şampiyon olunca da Talih Özgen işaretli at alıyor diyenler çıktı. 13'e alacağımız ata 17 milyon, aslında 4 milyon lirayı ata değil, sağır kulağıma verdik."

Tunca 'nın performansı öne çıkınca, Volga II sanki onun gölgesinde kaldı. Talih Özgen; **"İki şampiyon atım; Tunca 455 kilo, Volga 458 kilo ile en iyi yarışlarını koştular. İkisine de İngiliz atı yemlemesi yapıyor, 7 kilo yem veriyordum. İki tayı beraber çalıştırıyorduk. Tunca, hiçbir zaman Volga'ya hakim olmadı. Mümin Hoca 'Bunların biri kumcu, biri çimci' diyordu."**

Volga II yarış yaşamına Tunca'dan önce başlayıp bir koşu kazandı ve orada işaret fişeğini yaktı. Maiden'daki ikinciliği ve 3. kaldığı şartlı koşudan

tam 6 gün sonra, G3 Kazım Karabekir Koşusu'nda; Atlıer, Kanatlı III, Kuşadası, Cengizbey'i geçerek maiden'a veda etti. Bu atları ya anımsıyorsunuz ya da adlarını mutlaka duymuşsunuzdur. Sonrasında uzun bir ara verdi. 1987 yılında Tunca fırtına gibi eserken, Volga II garaja çekilmişti...

"Kollarını bir türlü tedavi edemiyorduk. İzmir'de bir at cambazı tavsiye ettiler, Volga'yı kurtaran o oldu. Koyun postunu kesip, omuzlarına koydu ve bir hafta öyle bıraktık. Atın tüyleri döküldü, akıntı oldu ama düzeldi. Tırnağın üzerinde de ufak bir çatlama vardı, tedavi ettik. Sürekli film çektirdik. Çatlak kapanınca da, ufak ufak idmanlara başlayıp, İzmir'e götürdük. Volga'yı at hastanesindeki hocalara gösterdiğimizde [Talih, bunun yarış hayatı bitmiş, haraya ver] demişlerdi, 4 ay sonra şampiyon oldu."

Volga II, 1987 yılının 21 Ekim günü, 53 haftalık aradan sonra start aldığı 1800 metrelik koşuyu kazanarak **'Anka Kuşu gibi'** küllerinden doğarken; Tunca 4 gün sonra, G1 Cumhuriyet Koşusu ile pistlere veda etti.

Bunun bir bayrak değişimi olduğunu o günlerde hiçbirimiz fark edemedik. Volga bundan sonra, 'çağladı' da çağladı ve 15 koşu hiç geçilmedi. 11'i kum pistte. Böylece, kum pistte hiç geçilmeden yarış yaşamını tamamladı. Çim pistteki 4 koşuda da, G2 Mohaç ve 2 kez

G1 TBMM Kupası koşularını kazandı. 16. sınavı G2 Nigbolu Koşusu'nda start çıkışı hatalı oldu ve tekrarlandı. Sağ ön tırnağı çatlayan Volga II de bu koşuyla pistlere veda etti. Sahadan şampiyon olarak uçurlanan safkan; Ağakaraca, Beybora, Hastay, Aşkıner, Büyü, Sihir, Cansülo, Veziroğlu, Çapanbey, Tamerhan gibi 'süper' atların babası.

EKÜRİLER ÜSTÜ ŞAMPİYONLAR

Sonrasında; Aral, Aras I ve Arda V... Bunlar da Talih Özgen'in 1987 yılında aldığı göl ve nehirler. Sedat Okumus'un bindiği Aras I, 2 kum, 2 çim yarış koşup dördünü de kazandı. İzmir Kum pistinde G3 Fuar Koşusu, İstanbul çim pistinde de G3 Kazım Karabekir ve G3 Aziziye koşuları. Sakatlanmasa ne olurdu, bilemeyiz ama bu üç tayın arasında, 19 milyon liralık fiyatıyla en ucuz isim Aras I...

Aral'ın da, 1989 yılında B grubundayken, Volga II ile eküri koşması, G1 TBMM ve G2 Mohaç koşularını 4. tamamlaması unutulmaz. O yıllarda Arap atları, bir üst gruptaki açık koşulara katılabiliyorlardı. Aral'a bu yarışlarda şampiyon jockey Süleyman Akdı binmişti. Talih Özgen'e bunu sorduk:

"Aral TBMM Koşusu galibunda, Volga ile alay etti. Son 400'ü 25,5 olmuştur. Süleyman'a isterse Volga'ya binebileceğini söyledik ama 'Ona Akın biniyor' diyerek kabul etmedi."

Bunca iyi at ve aralarındaki şampiyonlar... Şu dikkati çekiyor; Tunca'yı bir yıl, Volga 21 yarış, Aras'ı 4, Tuna VI'yı 6 yarış koşabilmek Talih Özgen ve ekibi için, onları yeteri kadar izleyememek de hepimiz için şanssızlık değil mi? Bazı şampiyonlar, ekürilerin simge isimleridir. Bazı şampiyonlar da 'eküriler üstü' olurlar, onlar hepimizin atlarıdır... Tunca ve Volga II gibi.

"TUNCA'YI BİR YIL, VOLGA 21 YARIŞ, ARAS'YI 4, TUNA VI'YI 6 YARIŞ KOŞABİLMEK TALİH ÖZGEN VE EKİBİ İÇİN, ONLARI YETERİ KADAR İZLEYEMEMEK DE HEPİMİZ İÇİN ŞANSSIZLIK DEĞİL Mİ? BAZI ŞAMPİYONLAR, EKÜRİLERİN SİMGE İSİMLERİDİR. BAZI ŞAMPİYONLAR DA 'EKÜRİLER ÜSTÜ' OLURLAR, ONLAR HEPİMİZİN ATLARIDIR... TUNCA VE VOLGA II GİBİ."

